

DECIZIE

09 iunie 2016

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței –	Svetlana Filincova,
Judecători –	Sveatoslav Moldovan, Iurie Bejenaru, Dumitru Mardari, Galina Stratulat

Examinînd recursul declarat de Veronica Macari,
în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Dumitru Brînză împotriva Veronicăi Macari privind încasarea datoriei,
împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, prin care a
fost respins apelul declarat de Veronica Macari,

a c o n s t a t a t :

La 24 februarie 2014 Dumitru Brînză a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Veronicăi Macari, solicitînd încasarea datoriei în mărime de 13 500
(treisprezece mii cinci sute) lei și dobînzii de întîrziere în mărime de 10%, pentru
fiecare lună.

În motivarea cererii a indicat că la 22 august 2012 Veronica Macari a
împrumutat de la Dumitru Brînză suma de 13 500 (treisprezece mii cinci sute) lei,
pe care s-a angajat să-i restituie în rate și anume, pînă la 10 septembrie 2012 suma
de 8 000 (opt mii) lei și pînă la 30 septembrie 2012 suma de 5 500 (cinci mii cinci
sute) lei.

A mai indicat că Veronica Macari nu și-a onorat obligațiile de achitare și nu a
restituit suma împrumutată, se eschivează de la soluționarea litigiului pe cale
amiabilă.

Prin hotărîrea Judecătoria Hîncești din 02 martie 2015 a fost admisă parțial
cererea de chemare în judecată. A fost încasat din contul Veronicăi Macari Fiodor,
IDNP 2008027014435, în beneficiul lui Dumitru Brînză, IDNP 0962812209670,
suma de 13 500 (treisprezece mii cinci sute) lei cu titlu de datorie și 405 (patru sute
cinci) lei cu titlu de cheltuieli de judecată. În rest cerințele au fost respinse ca
nefondate.

Întru motivarea soluției, instanța de fond a reținut că Veronica Macari a fost angajată în calitate de vânzătoare la ÎI „Constructorul Brînză” în perioada 02.07.2012-19.11.2012, iar pe parcursul activității sale, în rezultatul inventarierii s-a constatat un neajuns în mărime de 13 568 (treisprezece mii cinci sute șaiszeci și opt) lei, sumă care necesită a fi restituită de Veronica Macari. Totodată, instanța de fond a reținut că Veronica Macari nu a solicitat declararea nulității contractului de împrumut și ca urmare a cercetării judecătorești, s-a constatat existența unei obligații financiare.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015 a fost respins apelul declarat de Veronica Macari. A fost menținută fără modificări hotărîrea Judecătoriei Hîncești din 02 martie 2015.

Întru motivarea soluției, instanța de apel a reținut că recipisa anexată la materialele dosarului confirmă faptul că părțile au încheiat un contract de împrumut, fiind aduse în acest sens probe pertinente și concludente. Totodată, instanța de apel a reținut că Veronica Macari nu a contestat actul de inventariere, în rezultatul căruia a fost depistat un neajuns în sumă de 13 568 lei.

La 19 februarie 2016 Veronica Macari a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015, solicitînd casarea deciziei recurate și a hotărîrii instanței de fond și emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea lui Dumitru Brînză să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea cererii recurente a indicat că instanța de apel nu a reținut argumentele Veronicăi Macari precum că banii în sumă de 13 568 lei, reflectați în recipisa din 22 august 2012 nu au fost împrumutați, ci reprezintă neajunsul depistat în urma activității în calitate de vânzător la ÎI „Constructorul Brînză”, ori însuși intimatul a recunoscut că nu a împrumutat banii.

La 13 aprilie 2016 Dumitru Brînză a depus referință la recursul declarat de Veronica Macari, solicitînd respingerea recursului.

Studiind materialele dosarului și analizând legalitatea deciziei contestate, în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs și referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de Veronica Macari ca fiind întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art.445 alin.(1) lit.b) din Codul de Procedură Civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărîre.

Colegiul reține că, acțiunea civilă în cauză a fost intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Brînză, în vederea încasării silite a datoriei în sumă de 13 500 (treisprezece mii cinci sute) lei de la Veronica Macari (f.d.2). Pretențiile în acest sens au fost invocate în baza contractului de împrumut, a cărui existență se

pretinde a fi dovedită prin recipisA din 22 august 2012 semnate de Veronica Macari, Brînză D., Balta A., Vrabie L., în conținutul căreia se indică că Veronica Macari a împrumutat de la Dumitru Brînză suma de 13 560 (treisprezece mii cinci sute șaizeci) lei (f.d.3;121).

Conform art.867 alin.(1) din Codul Civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Conform art.666 alin.(2) din Codul Civil, contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Din materialele dosarului se atestă cu certitudine că, atît în cursul examinării pricinii în fond, cît și în cursul examinării pricinii în ordine de apel, Dumitru Brînză a recunoscut faptul că drept urmare a inventarierii efectuate în cadrul magazinului, s-a depistat un neajuns în mărime de 13 568 (treisprezece mii cinci sute șaizeci și opt) lei și pentru a evita urmărirea penală s-a convenit ca prin recipisă Veronica Macari să-și asume angajamentul restituirii sumei, motiv pentru care a fost întocmită recipisa (f.d.77;125). Faptul dat a fost susținut de către Veronica Macari, precum și de martorii audiați în cursul examinării pricinii.

Prin urmare, se constată cu certitudine faptul că, la 22 august 2012 între Veronica Macari și Dumitru Brînză nu a fost încheiat un contract de împrumut, ori acest fapt este susținut de însuși părțile aflate în litigiu. Prin semnarea recipisei din 22 august 2012 părțile au urmărit asigurarea executării unei obligații izvorâte din raporturile dintre ÎI „Constructorul Brînză” și Veronica Macari.

Conform art.207 alin.(1) din Codul Civil, actul juridic civil încheiat fără cauză ori fondat pe o cauză falsă sau ilicită nu poate avea nici un efect.

Conform art.221 alin.(2) din Codul Civil, actul juridic încheiat cu intenția de a ascunde un alt act juridic (actul juridic simulat) este nul. Referitor la actul juridic avut în vedere de părți se aplică regulile respective.

Astfel, Colegiul remarcă faptul că, prin prisma prevederilor art.207 alin.(1) și art.221 alin.(2) din Codul Civil, contractul de împrumut în temeiul căruia Dumitru Brînză a solicitat rambursarea sumei este lovit de nulitate absolută, ori materialele dosarului atestă cu certitudine că nu a fost încheiat un contract de împrumut și nici nu s-a urmărit încheierea acestuia.

Analizînd decizia recurată, Colegiul remarcă ca fiind întemeiate criticile aduse de recurentă, ori soluția dată de instanța de apel, cît și soluția dată de instanța de fond, a fost dictată de aprecierea arbitrară a circumstanțelor cauzei și aplicarea eronată a normelor de drept material.

În susținerea acestei concluzii, Colegiul notează că, în speță cu certitudine se constată că nu sunt întrunite condițiile de valabilitate a actului juridic pretins a fi încheiat între părți –contractul de împrumut încheiat la 22 august 2008, iar această circumstanță în mod imperativ dictează și nulitatea actului juridici.

Aprecierile instanțelor de judecată ierarhic inferioare precum că Veronica Macari nu a solicitat declararea nulității actului juridic sunt irelevante speței, în condițiile în care, prin prisma art.217 alin.(1) din Codul Civil, instanța de judecată invocă din oficiu nulitatea absolută a actului juridic. Mai mult ca atât, materialele dosarului atestă că Veronica Macari a invocat nulitatea absolută a contractului de împrumut (f.d.76,verso; f.d.103), însă atât instanța de apel, cât și instanța de fond a evitat să se pronunțe asupra obiecțiilor Veronicăi Macari. Acest fapt evidențiază examinarea superficială a circumstanțelor cauzei și a materialelor dosarului, ori prin prisma art.6 CEDO și art.241 din Codul de Procedură Civilă, întru asigurarea legalității și temeiniciei hotărârii, instanțele de judecată au obligația de a-și motiva hotărârile, care trebuie să cuprindă circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, răspunsuri la argumentele părților și legile de care s-a călăuzit instanța.

Analizând decizia recurată, Colegiul reține ca fiind întemeiate criticile aduse de recurentă în privința netemeinicii deciziei instanței de apel, ori instanțele de judecată ierarhic inferioare au eșuat să determine și să aplice corect normele de drept care reglementează raportul juridic litigios.

Se cere a fi precizat faptul că, reieșind din principiul disponibilității în drepturi a participanților la proces, Dumitru Brînză a inițiat acțiunea civilă în cauză în vederea încasării silită a sumei acordate cu titlu de împrumut Veronicăi Macari și care nu a fost rambursată de aceasta, însă aprecierile instanțelor de judecată ierarhic inferioare la acest capitol depășesc obiectul acțiunii, fiind constată temeinicia pretențiilor lui Dumitru Brînză în baza raporturilor juridice de muncă dintre Veronica Macari și ÎI „Constructorul Brînză”.

În acest sens, Colegiul remarcă că soluția dată de instanța de apel, cât și soluția dată de instanța de fond, este eronată și neîntemeiată, ori instanțele de judecată ierarhic inferioare au nu au dat o apreciere corectă circumstanțelor cauzei și nu au aplicat normele imperative de drept, care urmau a fi aplicate în speță.

Avînd în vedere că, contractul de împrumut în temeiul căruia Dumitru Brînză a inițiat acțiunea civilă și a solicitat încasarea sumei cu titlu de împrumut, este lovit de nulitate absolută, prin prisma prevederilor art.207 și 221 din Codul Civil, în speță se impune respingerea acțiunii lui Dumitru Brînză, ca fiind lipsită de temei.

Abordarea intimatului precum că, Veronica Macari a fost angajată a ÎI „Constructorul Brînză”, a semnat un contract de răspundere materială a salariatului

și a recunoscut că a luat în datorie de la magazin produse alimentare, este irelevantă speței și nu poate fi reținută de instanța de recurs, ori litigiul în cauză nu cade sub incidența jurisdicției muncii, nefiind aplicabile normele privind răspunderea materială a salariatului. Obiectul acțiunii în cauză vizează executarea obligațiilor născute în urma încheierii unui act juridic civil – contractului de împrumut și nicidecum nu compensarea de către salariat a prejudiciului material cauzat angajatorului.

Având în vedere cele menționate, Colegiul consideră necesar a admite recursul declarat de Veronica Macari și a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Hîncești din 02 martie 2015, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea înaintată de Dumitru Brînză să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin urmare, în conformitate cu art.445 alin.(1) lit.b) din Codul Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Veronica Macari.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 10 noiembrie 2015 și hotărârea Judecătoriei Hîncești din 02 martie 2015, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Dumitru Brînză împotriva Veronicăi Macari privind încasarea datoriei și se pronunță o nouă hotărâre prin care:

Se respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Dumitru Brînză împotriva Veronicăi Macari privind încasarea datoriei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Judecători –

Svetlana Filincova

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Galina Stratulat